

Громадська Спілка „Національна Рада Румунів України”

м. Чернівці, вул. О.Кобилянської 9, 58000

+380680865524 +380965637066 consiliulnational@ukr.net

04.09.2020

**Т.в.о. Міністра Освіти і Науки України,
ІГОРУ ШКАРЛЕТУ**

До відома:
Міністра Освіти, Культури і Дослідження Республіки Молдова,
ІГОРУ ШАРОВУ

Міністра Освіти і Дослідження Румунії
МОНІКА КРИСТИНА АНІСІЄ

ВІДКРИТИЙ ЛИСТ

Ми, представники громадської спілки Національна Рада Румунів України, яка об'єднує понад 20 національно-культурних товариств та органів преси румунської спільноти України (Чернівецька, Закарпатська, Одеська та Київська області) звертаємось до Вас у цьому відкритому листі з проханням офіційно та остаточно вирішити проблему пов'язану з викладанням «молдовською мовою» у школах Одеської області.

В контексті імплементації Закону «Про Освіту» та Закону «Про загальну середню освіту» починаючи з 1 вересня 2020 р. ці школи ризикували та напевно ще ризикують перейти на викладання українською мовою, із збереженням певної частки предметів рідною мовою, відповідно до встановлених квот.

Підкреслюємо, що Національна Рада Румунів України через педагогічні товариства, які до неї входять уважно стежить за розвитком подій щодо дотримання конституційних прав громадян України на навчання рідною мовою. Виходячи з інформації наданої нам освітянами 17-ти навчальних закладів, в яких функціонують класи з викладанням так званою «молдовською» мовою (а, де-факто, румунською) Білгород-Дністровського, Ізмаїльського, Кілійського, Ренійського, Саратського і Татарбунарського районів, станом на 1-3 вересня 2020 року не були впроваджені мовні квоти для викладання державною мовою навіть у школах, в яких протягом літніх канікул педагогічні ради встигли їх обговорити або затвердити під тиском районних адміністрацій. Жодних офіційних пояснень з цього приводу, а ні педагогічним колективам, а ні батькам учнів ніхто не надавав.

Нагадуємо, що державний секретар МЗС України, Олександр Баньков, який донедавна займав посаду Посла України в Румунії, заявив для румунської преси, що не існує жодної молдовської мови, яка є штучною мовою, створеною СРСР.

На превеликий жаль, Міністерство Освіти і Науки України через Департамент Освіти і Науки Одеської Обласної Державної Адміністрації та районні відділи освіти до цього часу ігнорують численні клопотання громадських організацій румуномовної спільноти Одещини, закріплені сотнями підписів вчителів, батьків та учнів щодо необхідності повернення назви «румунська мова» у навчальну програму для румуномовних шкіл Південної Бессарабії.

Деякі шаблонні відповіді або «відписок» від МОН України протягом останніх років лише підтверджують той факт, що в румуномовній освітній галузі в Україні МОН керується скоріш за все провокаційними та анахронічними твердженнями подружжя Фетеску – монополіста «молдовського питання» в Україні –

аніж міжнародними договорами, висновками міжнародних експертів з філології та престижних освітніх інститутів України, Румунії та Республіки Молдова на рівні академій наук або профільних міністерств! Варто припинити процес постійного ігнорування або перенаправлення до районних рад або райдержадміністрацій численних підписаних заяв батьків щодо повернення назви «румунська мова» у Дмитрівській, Комишівській, Орлівській, Борисівській, Новоселівській, Міняйлівській, Старосільській та інших загальноосвітніх навчальних закладах! Виникає запитання: яку компетенцію мають у визначенні назви нашої мови районні ради або райдержадміністрації? Часто директорів цих шкіл у край принизливий спосіб, всупереч задекларованому високому статусу вчителів-філологів, змушують запитувати думку щодо назви нашої рідної мови у того самого агронома Фетеску!

Тому, у зв'язку з фактичним початком навчального року в Україні є неприпустимою невизначеність офіційної позиції Міністерства Освіти і Науки України щодо впровадження діючого освітнього законодавства у закладах освіти з викладанням так званою «молдовською» мовою. Ця ситуація є наслідком безпосередньої неспроможності або небажання визнати біле білим, а саме визнати, що неіснуюча з наукової точки зору «молдовська» мова є румунською, а викладання у школах Одещини ведеться саме цією мовою. Не розуміємо чому наше попереднє звернення від 29 липня 2020 не розглянуте МОН і до цього часу не отримано жодної офіційної відповіді.

Таким чином, позиція України, як це не дивно виглядає, співпадає саме щодо цього питання з політикою сепаратистського Придністров'я, в якому російські пропагандисти штучно зберігають «молдовську» мову у полоні кирилиці, видаючи абсурдні «молдавсько-румунські» словники, продовжуючи традиції комуністичного режиму від яких Київ відмовився в рамках політики декомунізації.

Тож, питання визнання Україною того факту, що «молдовська» мова є румунською мовою, яка є мовою ЄС та є офіційною мовою в сусідніх дружніх державах Румунії та Р.Молдова продовжує «висіти у повітрі». У той самий час саме зараз в школах південних районів Одещини МОН України негласно впроваджує параграф 48 *Висновків № 902 Венеціанської Комісії від 11.12.2017 року* щодо мовних положень Закону України «Про Освіту», а саме:

«Варто згадати своєрідну ситуацію осіб, які ідентифікують себе як молдовани і мова яких є ідентичною до мови на якій спілкується румунська меншина, тобто, яку слід вважати мовою ЄС».

Підкреслюємо, що це речення засновується на тлумаченні Венеціанською Комісією Рішення Конституційного Суду Республіки Молдова від 5 грудня 2013 щодо визнання румунської мови як державної в Р.Молдова.

У контексті існування вище зазначених «недомовок» щодо офіційного визнання Міністерством Освіти і Науки України мовної єдності румунів та молдован України, Національна Рада Румунів України вимагає від МОН та від інших профільних міністерств України:

1. Офіційно та публічно визнати, що так звана «молдовська» мова є де-факто румунська мова. Неіснуюча «молдовська» мова, видумана Й.Сталіном, цілеспрямовано та з геополітичних інтересів була впроваджена наприкінці ХХ-го сторіччя в освітній процес Одещини для румуномовних громадяни України (окремі з яких ідентифікують себе як молдовани). «Молдовська» мова була впроваджена штучно в навчальний процес шкіл Одещини у 1998 р. без проведення будь-яких консультацій з батьками учнів, педагогами та фахівцями.
2. Терміново впровадити в румуномовних навчальних закладах Одещини навчальні програми для загальноосвітніх навчальних закладів з навчанням румунською мовою замість діючих навчальних програм для загальноосвітніх

навчальних закладів з навчанням так званою «молдовською» мовою, так як було на початку 90-х років минулого століття.

3. Допустити на всіх етапах Всеукраїнської учнівської олімпіади з румунської мови та літератури у 2020-2021 навчальному році учнів румуномовних навчальних закладів Одещини.
4. Забезпечити у найкоротші строки підручниками та іншими навчальними матеріалами румунською мовою всіх учнів, які навчаються румунською мовою в школах Одеської області з усіх предметів окрім української мови і літератури. Видання посібників з «молдовською» мовою викладання лише для шкіл Одещини передбачає витрати в кілька разів вищі як для батьків, так і для самої держави, у порівнянні з можливим друком підручників румунською мовою для всіх шкіл та класів України з румунською мовою навчання.
5. Скасувати положення Наказу МОН України №1201 від 17.09.2019, *Про затвердження Переліку спеціалізацій підготовки здобувачів вищої освіти ступенів бакалавра та магістра за предметною спеціальністю 014.02 «Середня освіта. Мова та література (із зазначенням мови)», за якими здійснюється формування та розміщення державного замовлення у тому, що стосується діючої спеціалізації «014.027 Румунська/Молдовська мова і література», та повернути попередню назву спеціалізації, а саме: «014.027 Румунська мова і література».*

Доводимо до Вашого відома, що позиція Національної Ради Румунів України відображає також вимоги трьох педагогічних асоціацій-членів нашої ради: Асоціація вчителів етнічних румун у Чернівецькій області, Асоціація вчителів етнічних румун в Одеській області, Всеукраїнського науково-педагогічного товариства «Арон Пумнул». Вимагаємо якнайшвидше відреагувати на наше звернення у зв'язку з розпочатим 1-го вересня навчальним роком та необхідності недопущення звуження існуючих прав румуномовних дітей на освіту рідною мовою.

З повагою,
члени Координаційного Комітету Національної Ради Румунів
України

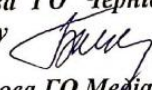
І. Зегря, ГО Об'єднання Румунських письменників в м. Чернівці

В. Терицяну, голова ГО Румунський культурологічний центр «Євдоксіу Гурмузакі»

В. Бику, голова ГО Чернівецьке обласне товариство румунської культури ім. М. Емінеску

М. Герман, голова ГО Меріа Центр БукПресс

М. Мечіняну, голова ГО Асоціація вчителів етнічних румун в Одеській області

О. Пілігач, голова ГО Асоціація вчителів етнічних румун у Чернівецькій області

Ш. Броаска, заст. голови ГО Українська науково-педагогічна асоціація «Арон Пумнул»

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Директорат шкільної освіти

пр. Перемоги, 10 м. Київ, 01135, тел.(044)481-47-58, факс (044)481-32-87, e-mail: dps@mon.gov.ua

Громадська Спілка «Національна Рада
Румунів України»
вул. О. Кобилянської, 9,
м. Чернівці, 58000

consiliulnational@ukr.net

Директоратом шкільної освіти Міністерства освіти і науки розглянуто Ваше звернення від 04.09.2020, що надійшло на електронну адресу Міністерства та зареєстровано 07.09.2020 за № 3-4982/0-20 стосовно об'єднання окремих навчальних програм для загальноосвітніх навчальних закладів з румунською та молдовською мовами навчання в Україні в одну, шляхом переходу цих закладів на навчання румунською мовою.

Зазначасмо, що загальні питання визначення назв мов не належать до компетенції Міністерства.

Водночас повідомляємо, що статтею 2 Закону України «Про ратифікацію Європейської хартії регіональних мов або мов меншин», передбачено, що «положення Хартії застосовуються до мов таких національних меншин України: білоруської, болгарської, гагаузької, грецької, єврейської, кримськотатарської, молдавської, німецької, польської, російської, румунської, словацької та угорської».

Представники молдовської національної меншини вважають, що назвою їхньої мови є молдовська. Відповідно Міністерством розробляються і застосовуються навчальні програми з молдовської мови.

З повагою,

генеральний директор

Андрій ОСМОЛОВСЬКИЙ

Харченко 481 47 59

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
№4/3436-20 від 08.10.2020

7921844884